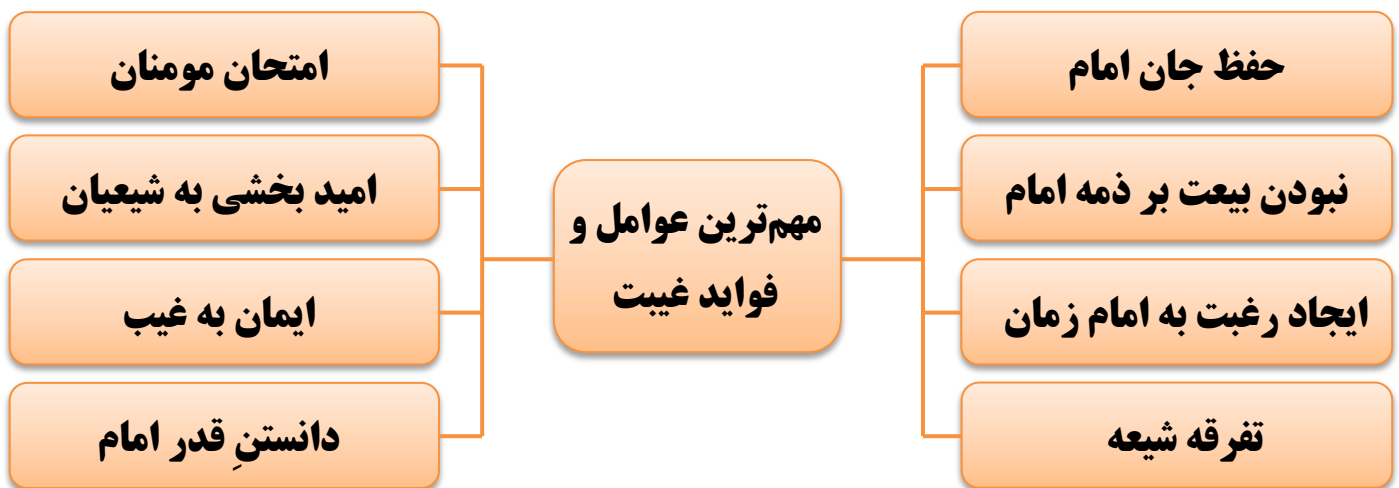

فلسفه غیبت و فواید امام غائب

فلسفه غیبت:

غیبت امری پنهانی از اسرار الهی است که مردم تنها پس از ظهور از راز آن با خبر می‌شوند. هرچند ما دلیل اصلی غیبت را نمی‌دانیم، اما در بعضی روایات اشاراتی شده است که از آنها به عنوان عوامل غیبت یاد می‌کنیم.

• حفظ جان امام:

از آنجایی که حضرت حجت، آخرین ذخیره‌ی الهی هستند؛ تا زمانی که شیعیان به قدرت کافی نرسند و نتوانند از جان امام خود دفاع کنند، برای حفظ وجود ایشان، چاره‌ای جز غیبت نیست. همانگونه که برای حفظ جان حضرت عیسی از دست یهودیانی که پیامبران خود را می‌کشتند، چاره‌ای جز غیبت حضرت عیسی وجود نداشت. در زیارت امام زمان در روز جمعه آمده است: **«الْسَّلَامُ عَلَیْكَ أَيُّهَا الْمُهَدَّبُ الْخَائِفُ»** خائف به معنای ترسان است (نه ترسو)؛ یعنی ترس از کشته شدن امام وجود دارد.

• نبودن بیعت بر ذمه امام:

امام زمان در توقیعی می‌فرمایند: **«ای شیعه ما؛ هر یک از پدرانم بیعت یکی از طاغوت‌های زمان به گردنشان بود، ولی من در حالی قیام خواهم کرد که بیعت هیچ طاغوتی به گردنم نباشد.»**

• ایجاد رغبت به امام زمان:

پیش از ظهور، همه مدل‌های حکومتی، امتحان خود را پس می‌دهند و حجت بر مردم تمام می‌شود؛ و

هنگام ظهور حضرت، مردم دنیا با رغبت، خواهان تشکیل حکومت امام زمان و تحقق آرمان‌ها و اهداف ایشان خواهند بود.

خداوند در قرآن می‌فرماید: «همانا ما پیمبران خود را با دلیل‌های روشن فرستادیم و با ایشان کتاب و میزان عدل نازل کردیم تا مردم به راستی و عدالت عمل کنند.» (حدید/۲۵)

• تفرقه شیعه:

یکی دیگر از عوامل اصلی غیبت، این است که شیعیان فهم درستی از «حبل الله» ندارند و ارزش وحدت را نمی‌دانند. البته شیعه در طول زمان رشد بسیاری کرده است. حضرت حجت در توقیعی به شیخ مفید می‌فرمایند: «اگر چنانچه شیعیان ما در راه وفای به پیمانشان، همدل می‌شدند، یمن ملاقات ما از ایشان به تاخیر نمی‌افتاد.»

اصلی‌ترین عامل شکست اسلام تا به امروز، تفرقه بوده است.

یعنی یکی از عوامل غیبت، خود ما هستیم.

• امتحان مومنان:

در ایام غیبت، مومن واقعی شناخته شده و از لحاظ فکری و عقیدتی رشد می‌یابد. شیعیان به این نتیجه رسیده‌اند حالا که دستشان از امام کوتاه است، برای اینکه بفهمند کدام حکم درست است و کدام غلط؛ باید سیره امامان گذشته را بررسی کنند و تخصص به وجود آورند. در اثر همین نیاز و بررسی‌ها علم فقه، حدیث، کلام و... به وجود آمد. در ضمن همین تلاش‌ها؛ شیعه در عصر غیبت، هم به لحاظ نظری و هم در عقلانیت و فقاقت رشد پیدا کرد.

• امید بخشی به شیعیان:

غیبت و علم به اینکه امام زنده است، به شیعه امید می‌دهد. امام زمان (عج) مانند یک فرماندهی حاضر و زنده است. ممکن است گاهی شیعه شکست بخورد، اما وقتی می‌داند فرمانده زنده است، امید او حفظ می‌شود. ما در عصر غیبت مانند سربازی هستیم که در لب مرز عقیدتی در حال جنگیم؛ گرچه فرمانده را نمی‌بینیم، اما او ما را می‌بیند و از کارهای ما آگاه است؛ حتی نیت‌های درون دل ما را می‌داند.

• ایمان به غیب:

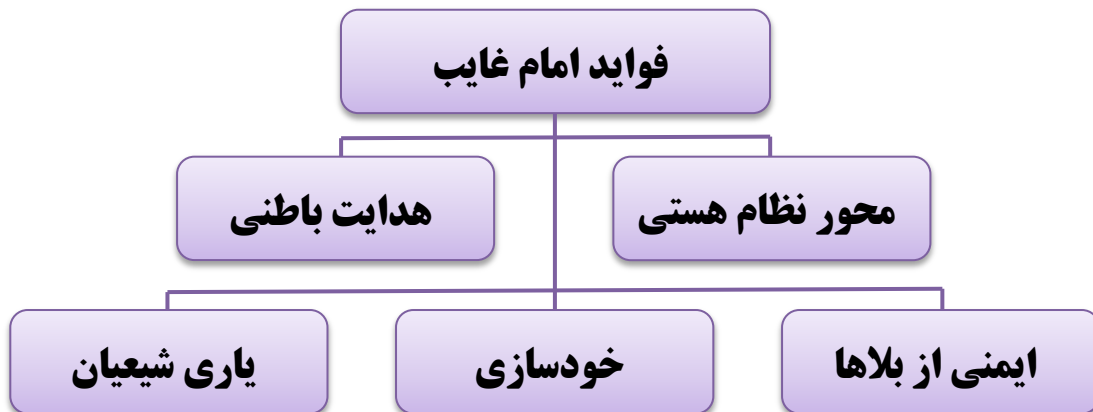
یکی از مهم‌ترین فواید غیبت، به وجود آمدن ایمان به غیب در مومنان است. خداوند در آیات ابتدایی سوره بقره، ایمان به غیب را، یکی از ویژگی متقین بیان می‌کند: «آن کتاب با عظمتی است که شک در آن راه ندارد؛ و مایه هدایت پرهیزکاران است. آن کسانی که به جهان غیب ایمان می‌آورند...» پیامبر (ص) در وصف منتظران حضرت فرمودند: «در بندگان خدا کسانی را نداریم که عظمت یقینشان از اینها بیشتر باشد. [در حالی که] امامشان در پشت حجاب است، به سیاهی روی سفیدی (نوشته) ایمان می‌آورند.»

• دانستنِ قدرِ امام:

قدر ولی خدا را دانستن، در عصر غیبت ممکن می‌شود. روزی امیرالمومنین بر روی منبر فرمودند: «از من سوال کنید قبل از اینکه مرا از دست بدهید.» در این هنگام نادانی از میان جمع پرسید: یا علی تعداد موهای سر من چقدر است!

آنها قدر ولی معصوم را نمی‌دانستند. اما در عصر غیبت شیعه در این زمینه رشد می‌کند. اینکه کسانی به فرمان ولی فقیه به جبهه رفتند، یک پیام برای خداوند بود که ما اگر امام زمان داشته باشیم، برای او چه خواهیم کرد.

فواید امام غایب:

▪ محور نظام هستی:

امام چه غایب باشد و چه حاضر، واسطه فیض هستی است. در یک تشبیه ساده، امام مانند نیروگاهی است که برق تولید شده در سد (منبع = خدا) به واسطه آن در شهر توزیع می‌شود. امام صادق (ع) می‌فرمایند: «اگر زمین بدون امام بماند، هر آینه اهل خود را فرو می‌برد.» پیامبر (ص) به حضرت علی فرمودند: «اگر ما نبودیم، خداوند آدم و حوا، بهشت و جهنم، و آسمان و زمین را خلق نمی‌کرد... خداوند به واسطه‌ی ما پرستیده شد...»

▪ هدایت باطنی:

این ویژگی مخصوص معتقدین به امام است. گرچه هدایت همه‌ی دلها به دست امام زمان است، اما این امر برای شیعیان ملموس‌تر است. مثلاً گاهی کسی قصد انجام گناهی می‌کند اما به یک‌باره شرایط آن بهم می‌خورد. در واقع، این امام است که شرایط را بهم می‌زند. این یعنی هدایت باطنی.

▪ ایمنی از بلاها:

امام زمان امان از بلاها برای مردم هستند. خداوند در آیه ۳۳ سوره انفال به پیامبر می‌فرماید: «تا آنگاه که تو در میان آنها هستی، خدا آنان را عذاب نکند...» امام زمان هم مصداق این آیه هستند.

امام زمان می‌فرمایند: «من آخرین جانشین پیامبر خدا هستم و خداوند به واسطه‌ی من بلا را از خاندان و شیعیانم دفع می‌کند.»

▪ خودسازی:

امام زمان برای مومنین و معتقدین به خود، ایجاد «پروا از گناه» می‌کنند. هیچ چیز مانند اینکه امام زمان دائماً ما را می‌بینند، بازدارنده از گناه نیست. امام نه تنها شاهد بر اعمال ماست، بلکه بر نیت‌ها و دل‌های ما، آگاهی دارد. «و بگو: عمل کنید؛ یقیناً خدا و پیامبرش و مؤمنان اعمال شما را می‌بینند، و به زودی به سوی دانای نهان و آشکار بازگردانده می‌شوید...» (توبه/۱۰۵)

امام رضا می‌فرمایند: «مراد از مومنان در این آیه، ما اهل بیت هستیم.»

▪ یاری شیعیان:

امام زمان (عج) در توقیع خود به شیخ مفید می‌فرمایند: «ما در مراعات احوال شما کوتاهی نمی‌کنیم و شما را فراموش نمی‌کنیم؛ اگر این چنین نبود، شر و بدی بر شما نازل می‌شد و دشمنان بر شما چیره می‌شدند.»

داستان شیعیان بحرین و اناری که نام برخی از مخالفین اهل بیت به طور طبیعی بر روی آن نقش بسته بود و یاری امام زمان در کشف علت و راز آن و نجات شیعیان، نمونه‌ای از کمک‌های حضرت به شیعیان در عصر غیبت است.

تدریس استاد رائفی‌پور

موضوع: فلسفه غیبت و فواید امام غائب

خلاصه و چکیده مطالب ارائه شده در کلاس‌های آموزشی معارف مهدویت

تهیه شده در واحد مهدویت موسسه مضاف، مهدیاران [@Mahdiaran](https://www.mahdiaran.com)